

SAMBA

S LÁSKOU SME NEDOTKNUTELNÍ

Distribučná premiéra: 28. máj 2015

Krajina pôvodu: Francúzsko

Rok výroby: 2014

Odporúčaná prístupnosť: 12+

Formát: DCP, Blu-ray, DVD

Jazyková verzia: francúzsky s českými titulkami

Žáner: dráma

Réžia a scenár: Olivier Nakache, Eric Toledano / **Kamera:** Stéphane Fontaine / **Hudba:** Ludovico Einaudi /

Hrajú: Omar Sy, Charlotte Gainsbourg, Tahar Rahim, Izïa Higelin, Isaka Sawadogo a ďalší...

Minutáž: 120 min.

SYNOPSIS

Samba sa do Francúzska prisťahoval pred desiatimi rokmi zo Senegalu. Pracuje načierno v rôznych zamestnaniach a dúfa, že čoskoro dostane povolenie k trvalému pobytu. Jeho neradostná rutina sa zmení, keď stretne Alice – manažérku, ktorá trpí syndrómom vyhorenia a dobrovoľníckou prácou sa snaží dať svoj život späť dokopy. Rýchlo medzi nimi vznikne krehké puto. Ich vzťah sa však nestretáva s pochopením okolia: Sambov strýko synovca varuje, že ho žena opustí hneď ako bude psychicky zase v poriadku a Alicini kolegovia jej zasa vyčítajú, že si od klienta neudržala profesionálny odstup. Hoci dejová línia filmu naznačuje pochmúrnú sociálnu drámu, autori Olivier Nakache a Eric Toledano, ktorí natočili úspešnú snímku Nedotknuteľní, svoje rozprávania často okorenia humorom a iróniou. Problémy hlavného hrdinu Sambu nijak nezľahčujú, ale úspešne sa pritom vyhýbajú obvyklému žánrovému klišé.

O FILME

Režisárska dvojica Olivier Nakache a Eric Toledano filmársky spolupracuje už od roku 1995, kedy spolu natočili krátky film o milostných aférkach lekára s názvom *Le jour et la nuit*. Najväčší divácky úspech však zaznamenala ich komédia *Nedotknuteľní* z roku 2011 o ochrnutom aristokratovi, ktorý si ako ošetrovateľa najme živelného migranta Drissa.

Nakache a Toledano v svojej tvorbe šikovne pretáčajú sociálne kliše naruby. V *Nedotknuteľných* Driss rozháňa depresie svojho zamestnávateľa, v ich najnovšom snímku *Samba* je to klient, ilegálny imigrant, ktorý pomáha prekonať sociálnej pracovníčke Alicene neľahké životné obdobie. Obe snímky tak okrem vymedzovania sa voči sociálnym stereotypom prepojuje aj hlavný predstaviteľ, herec Omar Sy.

„Bol som nadšený, že sme sa s Olivierom a Ericom znova stretli na pľaci. Mal som pocit, akoby sa nič nezmenilo. Nadviazali sme presne tam, kde sme pred rokmi skončili,“ popisuje Sy, ktorý si kvôli úlohe Sambu osvojil senegalský prízvuk. „To bola prvá vec, na ktorej som začal v rámci príprav pracovať. Samba musel byť uveriteľný, a práve jeho prízvuk bol preto veľmi dôležitý. Pred natáčaním som tiež často navštevoval príbuzných a snažil sa napodobňovať spôsob, akým hovoria.“

Rolu Alice stvárnila slávna francúzska herečka a speváčka Charlotte Gainsbourg, „Úplne som jej prepadol. Je úžasná,“ spomína Sy. „Na konci máme jednu scénu, kde sa máme pobožkať. Bol som hrozne nervózny a myslím, že som na ňu svoju neistotu trochu preniesol. Výsledku to ale celkom pomohlo – ústredný pár je nemotorný a my s Charlotte sme tento dojem len podporili.“

Sama Gainsbourg vo filmoch s komediálnymi prvkami príliš často nehrá. „Nie som zrovna nákazlivo vtipná. Dokážem improvizovať, ale mám z toho vždy trochu obavy. To Omar je rodený zabávač. Na začiatku som mu povedala, že sa bojím, či natáčanie nejak nepokazím, ale on ma ukludnil behom prvých čítačiek. Hovoril, že všetko bude dobré.“

Pre Sambu aj Alice sú ich zamestnania veľmi dôležité. Na Sambovom príjme závisí jeho rodina v Senegale a Alice si nevie vymedziť mantinely kde končí práca a začína súkromný život. „Boli sme nadšení tým, že sme vo filme mohli otvoriť otázku, či je práca v živote človeka naozaj taká dôležitá,“ vysvetľuje režisér Eric Toledano. „Ústredný pár sa snaží nájsť cestu, ako byť šťastný aj bez toho, čo spoločnosť obvykle definuje ako úspech.“

Hoci je Samba na prvý pohľad klaná postava, tvorcovia sa snažili vyhnúť jednostrannosti a idealizácii, a to napríklad pri scéne, kde hrdina zradí svojho priateľa tým, že sa vyspí s jeho snúbenicou. „Idealizovať si imigrantov je rovnako hlúpe ako vidieť v nich nejakú hrozbu. Z nášho hrdinu by sa dal samozrejme ľahko urobiť svätec – pracuje do úmoru a je v neustálom nebezpečenstve, to všetko kvôli jeho africkej rodine. Ale taká postava by nás nezaujímala. Snažili sme sa ukázať, že má vlastný život. Robí chyby ako každý iný. Podrazí kamaráta, a to sa mu nakoniec vypomstí,“ hovorí druhý z režisérov, Olivier Nakache.

Obaja tvorcovia potom, rovnako ako v svojich predchádzajúcich snímkach, prostredie, o ktorom hovoria, predtým dôkladne preskúmali. „Každá z postáv je založená na jednom alebo viacerých ľuďoch, s ktorými sme sa stretli. Počas prípravy sme navštevovali rôzne organizácie, robili rozhovory s imigrantami, čítali a pozerali sa na dokumenty,“ hovorí Toledano.

Jedna z vecí, ktorá na filme prekvapí, je práve autorské stvárnenie organizácie, ktorá imigrantom pomáha. Tvorcovia sa snažia v multietnickom prostredí plnom rôznych jazykov hľadať humorné situácie, čo sa im naozaj darí, bez toho, aby výsledok pôsobil umelo.

„Ľudia, ktorí v podobných inštitúciách pracujú, sú tu často zadarmo. Väčšinou ide o študentov, ktorí sú tu kvôli praxi, alebo napríklad dôchodcov, ktorí chcú byť stále aktívni a robiť niečo užitočné,“ popisuje Nakache.

Práve zamestnanci podobných neziskoviek potom vo filme dávajú ilegálnym imigrantom celú kopu rád, ako sa vyhnúť problémom: nejazdiť večer metrom, nezdržovať sa na veľkých staniciach, nezapliesť sa do žiadnej bitky, neupozorňovať na seba, nikomu neveriť...Je to zvláštny a trochu hororový svet, v ktorom sa jednotlivec snaží tak mocne splynúť s okolitou masou, až môže zabudnúť, kým vlastne naozaj je a jeho identita sa rozpustí v okolitom priemere. Najsilnejšie sa táto tendencia ukazuje počas scény, kedy Samba dá na rady svojho strýka a zbaví sa všetkých vecí, ktoré k nemu priťahujú nežiadúcu pozornosť – prsteňov, farebných a výrazných tričiek...Keď potom ide metrom, oblečený iba v plášti, tmavých nohaviciach a s aktovkou v ruke, pripadá si paradoxne viac obnažený a zraniteľný. Kamera ukazuje jeho subjektívny pohľad na cestujúcich – Sambovi pripadá, že je v tejto typickej uniforme strednej triedy oveľa nápadnejší a podozrivejší ako vo svojom obľúbenom kriklavom futbalovom drese.

„Postava Sambu si počína úplne ako herec. Vrství na sebe klamstvá, ktoré ho majú ochrániť. Ale bohužiaľ nejde o frašku ani o komediálny výstup – pre neho je to reality,“ popisuje Toledano a dodáva: „Film nám dovoľuje pozrieť sa na problémy, ktoré poznáme inak len z článkov a politických debát, prizmou každodennosti. Práve ukazovanie bežného života a nie akási násilná propagácia hoci chvályhodných postojov, môže zmeniť pohľad divákov na určitú problematiku.“

Nakache svojho kolegu dopľňuje: „Som rád, že sme vo filme mohli zachytiť javy, ktorým francúzska kinematografia obvykle nevenuje veľa pozornosti, pretože nie sú až tak atraktívne. Pracovníci, ktorí čakajú od piatej ráno na majstra, ktorý si na ten deň najmä iba pár z nich. Muži, ktorí pracujú celé dni na stavbách. Ľudia, ktorí sú zašití hlboko v kuchyniach a pripravujú všetky tie báječné jedla hotelovým hosťom. Pre nás sú často neviditeľní.“

Hoci si obaja autori uvedomujú, že bude ťažké prekonať úspech Nedotknuteľných, ktorých videlo viac ako 50 miliónov divákov, zostávajú pri pohľade na Sambu príjemne triezvi: „Sme len na začiatku svojich kariér. A je dobré si pripomenúť, že nie sme atléti, nesúťažime a nepotrebujeme trhať rekordy. Uvedomujeme si, že ľudia sa nevyhnú tomu, aby porovnávali Sambu a Nedotknuteľných, ale na druhú stranu sa nemôžeme stále točiť okolo jedného úspechu,“ vysvetľuje Toledano.

O REŽISÉROCH

Olivier Nakache (1973) a Eric Toledano (1971) filmársky spolupracujú od roku 1995. Stretli sa ale, už keď mal Nakache 17 a Toledano 19 rokov, na letnom tábore vo Francúzsku. Obaja vtedy boli veľkými fanúšikmi Woodyho Allena a obaja chceli skúsiť filmovú kariéru. Ich najväčším doterajším úspechom sú Nedotknuteľní (Intouchables) z roku 2011, ktorých tržby dosiahli 426 miliónov dolárov.

FILMOGRAFIA:

- 2014 Samba
- 2011 Nedotknuteľní
- 2009 Tellement proches
- 2006 Nos jours heureux
- 2005 Ako zbalit' super kost' (Je préfère qu'on reste amis)
- 2002 Ces jours heureux
- 2000 La part de l'ombre
- 1999 Les petits souliers
- 1995 Le jour et la nuit

O HERCOCH

OMARY SY (1978)

Začínal v rádiu, neskôr sa presadil aj ako televízny komik. Vo filmoch sa objavuje od roku 2000. O 12 rokov neskôr, za svoju rolu opatrovníka Drissa v *Nedotknuteľných*, získal cenu Cézar za Najlepší mužský herecký výkon.

CHARLOTTE GAINSBORG

Francúzsko – anglická herečka a speváčka. Na svojom konte má desiatky rolí a ocenení. Napríklad z Cannes si v roku 2009 odniesla cenu za Najlepší ženský herecký výkon za film *Antikrist*. Na Cézara bola nominovaná šesťkrát, z čoho dvakrát nomináciu premenila. V poslednej dobe je známa hlavne ako dvorná herečka Larsa von Triera (hrala napríklad aj hlavnú rolu v oboch dieloch filmu *Nymfomanka*).

ROZHOVOR S REŽISÉRMÍ

Ako ste prišli na nápad natočiť film o imigrantovi a žene, ktorá sa spamätáva zo syndrómu vyhorenia?

Eric Toledano: Ešte predtým, ako sme začali pracovať na Nedotknuteľných, mali sme s Olivierom napísaných asi desať strán, z ktorých postupne vzišiel Samba. Chceli sme natočiť film o afrických či ázijských imigrantoch, ktorých pravidelne vidáme, ako v zásterách fajčia pred kuchyňami, kde pracujú.

Olivier Nakache: So syndrómom vyhorenia síce nemáme osobnú skúsenosť, ale behom natáčania Nedotknuteľných sme sa k nemu dostali celkom blízko – prepracovanie, nekonečná pracovná doba, žiadne víkendy...

Eric Toledano: A obe témy sme prepojili, pretože majú rovnaký motív: pýtame sa, ako veľmi je pre nás práca dôležitá.

Scenár je inšpirovaný knihou Delphine Coulinovej – Samba pre Francúzsko

Olivier Nakache: Odražili sme sa od nej, to je pravda, ale veľa sme toho dotvorili. V knihe Sambov príbeh rozpráva priamo autorka, ktorá s imigrantami pracovala. My s Ericom sme pripísali postavu Alice, pretože sme chceli mať na plátne naozajstný pár. Žiadny takýto ešte vo filme nebol.

Skutočne existujú ľudia ako Alice v podaní Chlotte Gainsbourg, ktorí sa zo syndrómu vyhorenia liečia dobrovoľníckou prácou?

Eric Toledano: Veľa sme pri tom čerpali z knihy Pascala Chabota Global burn-out, v ktorej uvádza práve dobrovoľníctvom ako spôsob, ako opäť nájsť zmysle v tom, čo človek robí. Chabot popisuje osoby so sklonom k vyhoreniu ako úzkostlivé, starostlivé a spoľahlivé. Títo ľudia majú často pocit, že dávajú príliš veľa a nič z vynaloženej energie sa im nevracia späť.

Olivier Nakache: V rámci terapie im býva tiež doporučené, aby jazdili na koňoch alebo hladkali poníky. To sa nám páčilo, pretože sme mali hneď materiál pre komickú scénu.

Samba musí neustále prispôbovať svoj život a svoju identitu okolnostiam. Robí to tak dlho, až si nakoniec nie je istý, kým vlastne je.

Olivier Nakache: Snaží sa splynúť. Ľudia v jeho situácii nosia na uliciach často prázdne kufríky, a to len preto, aby čo najmenej vyčnievali. Ako si môžete byť istý, kým ste, keď sa neustále skrývate a niečo predstierate?

Často meníte tón rozprávania....

Eric Toledano: Chceli sme dosiahnuť to, čo sami oceňujeme na iných filmoch. Snažíme sa vyvážiť drámu a komédiu, momenty šťastia s tými tragickými. Do istej miery ide o miesenie žánru, ale takýto potup vierohodne imituje realitu.

Raz ste sa zmienili, že vás dost' ovplyvnili talianske komédie 60. a 70. rokov.

Eric Toledano: Máme radi režisérov ako Ettore Scola, Dino Risi alebo Mario Monicelli. Riešili dôležité témy svojej doby, ale pritom nezabúdali na humor a vyznačovali sa mimoriadnou empatiou. Príde mi ale, ako by sa potom žáner komédia stal trochu menejcenným a cesty komédie a drámy sa na pár desaťročí v kinematografii radikálne rozišli. Čo je škoda.

Čo vás zajíma na neobvyklých dvojiciach? V Nedotknuteľných to bol pouličný zlodej a bohatý aristokrat, v Sambe imigrant a manažérka.

Eric Toledano: Súčasná spoločnosť sa nám zdá byť stále viac rozdelená a sektárska. Zdá sa mi, že diváci v dnešnej dobe podobné príbehy potrebujú. Prepojenie dvoch ľudí z rôznych prostredí v sebe zakaždým nesie živelný náboj plný humoru a nečakaných situácií.

Chceli ste od začiatku, aby Sambu hral Omar Sy, ktorý už hral v Nedotknuteľných?

Olivier Nakache: Aj keď necháme stranou, že sme s Omarom priatelia, boli sme z myšlienky, že s ním budeme znova natáčať, nadšení.

Eric Toledano: Keď Omar obdržal Cézara za Najlepší herecký výkon vyjadril sa, že s nami chce spolupracovať aj naďalej. Keď sme ho potom stretli o pár dní neskôr v kaviarni, povedali sme mu, že keď chce s nami naozaj robiť na ďalšom filme, sme za všetkými desiatimi.

Veľkú starostlivosť ste venovali aj výberu hercov vo vedľajších rolách.

Olivier Nakache: Zbožňujeme vytváranie nových originálnych zoskupení rôznych typov ľudí. Bolo potešením prepojiť spolu toľko rozdielnych hercov. Aj keď Samba je snímka, ktorá stojí na ústrednom páre, vnímame filmy ako diela, ktoré stoja na pevnom kolektíve.

Eric Toledano: Dlho sme napríklad hľadali medzi hercami, ktorý by mal hrať postavu Sambovho strýka. Nakoniec sme vybrali neherca Youngara Falla. Práve odišiel do dôchodku po tridsiatich rokoch práce v kuchyni reštaurácie na Champs-Élysées. Prišlo nám to ako osud. Fall dodal postave intenzitu a uveriteľnosť.

Nedotknuteľní vyvolali mnoho debát. Očakávate niečo podobného aj u Sambu?

Eric Toledano: Nerobili sme ani jeden z filmov s týmto zámerom, ale pokiaľ sa podobná diskusia rozbehne, budeme samozrejme radi. A ak sa Samba pomôže ľuďom trochu lepšie pochopiť svet všetkých tých ťažko pracujúcich imigrantov, budeme nadšení. Hlavne si prajeme, aby Samba nikoho nenechal chladným.

KONTAKT

DISTRIBÚCIA

Asociácia slovenských filmových klubov

Brnianska 33

Bratislava

811 04 Slovak Republic

www.asfk.sk

 asfk@asfk.sk

Asociácia slovenských filmových klubov

Občianske združenie, ktoré od r. 1993 zastrešuje a metodicky usmerňuje činnosť filmových klubov na Slovensku je zároveň najväčším distribútorom umeleckej kinematografie; titulov zlatého fondu svetovej kinematografie a súčasnej slovenskej a českej hranej, dokumentárnej a animovanej tvorby. Prináša do kín každý rok takmer 40 celovečerných filmov. Je hlavným organizátorom dvoch najväčších putovných filmových podujatí v SR – Medzinárodný filmový festival FEBIOFEST a prehliadka PROJEKT 100. ASFK sa venuje vzdelávaciemu projektu *Filmy pre školy* a *Filmový kabinet deťom*. Spoločne so SFÚ vydáva jediný filmologický časopis na Slovensku Kino-Ikon a ďalšie filmové publikácie. Pravidelne dvakrát do roka organizuje programovacie semináre dramaturgov a zástupcov filmových klubov. ASFK je držiteľom mnohých domácich ocenení za distribúciu a národných cien *Slnko v sieti*.

PR

Martina Pašteková

Asociácia slovenských filmových klubov

 +421 (0) 904 573 237

 pastekova@asfk.sk

TRAILER

<https://www.youtube.com/watch?v=-ZPE5RzdKzY>

DISTRIBUČNÝ LIST

<http://www.asfk.sk/film/samba>

Distribúcia v SR

ASOCIÁCIA
SLOVENSKÝCH
FILMOVÝCH
KLUBOV

Mediálni partneri

Pravda

CITYLIFE.SK
ČO SA DEJE V BRATISLAVE A OKOLÍ

 Kinema
ZABAVA.SK

• RÁDIO **FM**